

ΑΡΧΑΙΟΜΕΤΡΙΚΑ ΝΕΑ

Συνέδρια που θα γίνουν

Α' Συμπόσιο Αρχαιομετρίας της Ε.Α.Ε.

Το πρώτο Συμπόσιο Αρχαιομετρίας που οργανώνει η Ελληνική Αρχαιομετρική Εταιρία (ΕΑΕ) θα γίνει στην Αθήνα στις 26-28 Ιανουαρίου 1990, και θα είναι αφιερωμένο στη μνήμη του αξέχαστου Κ. Κονοφάγου, καθηγητή ΕΜΠ και επιφανούς αρχαιομέτρου. Το κεντρικό θέμα του Συμποσίου θα έχει τον τίτλο «Σύνδεση Αρχαιομετρίας και Αρχαιολογίας» και οι σκοποί του θα είναι:

- η παρουσίαση προβλημάτων από μέρους των αρχαιολόγων και των μεθόδων επιλύσεώς τους από μέρους των αρχαιομετρών,
- η παρουσίαση πρωτοτύπων εργασιών Αρχαιομετρίας και
- η προώθηση παράλληλης έρευνας στο χώρο Αρχαιομετρίας και Αρχαιολογίας.

Το Συμπόσιο αυτό θα αποτελέσει μια σπουδαία ευκαιρία για καταγραφή της προόδου της αρχαιομετρικής έρευνας που γίνεται στη χώρα μας από ερευνητικά ιδρύματα, Πανεπιστήμια και ξένες Αρχαιολογικές Σχολές. Ειδικές εργασίες, αφιερωμένες στην αρχαία τεχνολογία μετάλλων, κεραμικών και άλλων υλικών, στη χρονολόγηση, στις διασκοπήσεις, στην προέλευση, στη διακίνηση της αρχαίας γνώσης στη Μεσόγειο αλλά και στο μέγα θέμα του Παρθενώνα, θα παρουσιασθούν από ειδικούς ερευνητές διαφόρων ειδικοτήτων οι οποίοι θα είναι προσκεκλημένοι ομιλητές.

Σ' αυτή την επιστημονική συνάντηση θα είναι δυνατό να επικοινωνήσουν αρχαιολόγοι και αρχαιομέτρες, να συζητηθούν παλαιά και να τεθούν νέα αρχαιολογικά προβλήματα και να γίνουν ευρύτερα γνωστές οι σύγχρονες δυνατότητες που παρέχει η Αρχαιομετρία σήμερα, ειδικά στη χώρα μας, όπου η έρευνα σ' αυτό τον νέο, συνεχώς εξελισσόμενο κλάδο θεωρείται και είναι πρωτοποριακή, σε διεθνές μάλιστα επίπεδο.

Κατά το διήμερο 26 και 27 Ιανουαρίου (Παρασκευή και Σάββατο) θα γίνουν ανακοινώσεις, ενώ το βράδυ της πρώτης ημέρας του Συμποσίου έχει προγραμματισθεί συνεστίαση για τους συνέδρους.

Την Κυριακή 28 Ιανουαρίου θα γίνει, εφόσον ο καιρός επιτρέψει, αρχαιομεταλλουργική εκδρομή στην περιοχή Λαυρίου. Περισσότερες πληροφορίες στο τηλέφωνο 6513111, εσ. 614, κα Δανάλη-Κωτσάκη, Γεν. Γραμματέα της ΕΑΕ.

27ο Διεθνές Συνέδριο Αρχαιομετρίας

Έληξε την 1-11-89 η προθεσμία αποστολής περιλήψεων για το 27ο Διεθνές Συνέδριο Αρχαιομετρίας που θα γίνει στη Χαϊδελβέργη Δ. Γερμανίας στις 2-6 Απριλίου 1990. Ειδικές συνεδρίες θα είναι αφιερωμένες στα θέματα: χρονολογήσεις οργανικών και ανόργανων υλικών, διασκοπήσεις, μελέτες προέλευσης, τεχνολογία μετάλλων και μη μετάλλων καθώς και μαθηματικές-στατιστικές μέθοδοι. Ειδικό θέμα του συνεδρίου θα είναι «η χρονολόγηση και το περιβάλλον του πρωτόγονου ανθρώπου: η αρχαιομετρική προσέγγιση».

Κατά τη διάρκεια των εργασιών του Συνεδρίου θα υπάρξει πλούσιο πρόγραμμα κοινωνικών εκδηλώσεων για τους συνέδρους και τους συνοδούς τους και ακόμη έχει προγραμματισθεί διήμερη μετασυνεδριακή εκδρομή σε περιοχές του Μέσου Ρήνου, που έχουν παλαιολιθικό ενδιαφέρον.

Πολλές ελληνικές συμμετοχές έχουν ήδη προγραμματισθεί σ' αυτή την κορυφαία επιστημονική συνάντηση αρχαιομετρών και αρχαιολόγων που γίνεται κάθε δύο χρόνια. Από τη στήλη εκφράζονται ευχές για μια ευπρόσμητη και πολυάριθμη ελληνική συμμετοχή στο Συνέδριο αυτό, ανάλογη της ξεχωριστής θέσης που κατέχει η χώρα μας στην αρχαιομετρική έρευνα. Πληροφορίες: Dr. E. Pernicka, MPI Kernphysik, Postfach 103980, D-6900 Heidelberg, F.R. GERMANY. Fax 0049-6221-516540.

6ο Διεθνές Σεμινάριο TL και ESR

Το 6ο Ειδικό Διεθνές Συνέδριο για τη χρονολόγηση με θερμοφωταύγεια (TL) και συντονισμό ηλεκτρονικού σπιν (ESR) θα γίνει στις 2-6 Ιουλίου 1990 στο Clermont Ferrant της Γαλλίας, 380 χλμ. νότια από το Παρίσι, με κύριο στόχο την προσέγγιση ερευνητών που εργάζονται στις δύο αυτές μεθόδους χρονολόγησης.

140 περίπου πρωτότυπες εργασίες θα παρουσιασθούν από ερευνητές διαφόρων χωρών στη διάρκεια των εργασιών του Σεμιναρίου. Πληροφορίες: J. Fain, TL + ESR Laboratoire de Physique Corpusculaire, F-63177 AUBIERE OEXDE, FRANCE.

Συνέδρια που έγιναν

«Η Θήρα και ο κόσμος του Αιγαίου». III Διεθνές Συνέδριο, Θήρα 3-9 Σεπτεμβρίου 1989

«Ένας από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους στον κόσμο γίνεται αντικείμενο της διεπιστημονικής προσοχής που του αξίζει. Αυτό το γχείρημα δεν έχει, πιστεύω, προηγούμενο τόσο στην ιστορία της αρχαιολογικής όσο και της διεπιστημονικής έρευνας».

Με αυτά τα χαρακτηριστικά λόγια ο κορυφαίος αρχαιολόγος C. Renfrew, καθηγητής του πανεπιστημίου του Cambridge, προσδιόρισε τη σημαντικότητα του Συνεδρίου αυτού για τις θρησικές μελέτες και για την επιστήμη γενικότερα. Περισσότεροι από 160 προσκεκλημένοι σύνεδροι, έγκυροι ερευνητές από τις πέντε ηπείρους, με περισσότερες από 110 πρωτότυπες επιστημονικές ανακοινώσεις, έδωσαν το παρών ο' αυτή τη σπουδαία επιστημονική συνάντηση, τρίτη μέσα στα τελευταία είκοσι χρόνια, που διοργανώνεται με επίκεντρο τη Θήρα. Δεν είναι υπερβολή αν τονισθεί ότι στη Θήρα, πριν μερικές χιλιάδες χρόνια, διαδραματίστηκαν μερικά από τα σημαντικότερα γεγονότα που αφορούν σε αρχαιολογικά, γεωλογικά, ηφαιστειακά, χρονολογικά και τεχνολογικά ενδιαφέροντα και σε ολόκληρο τον πλανήτη.

Για το λόγο αυτό, πρωτοπόροι επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων, Έλληνες και Ξένοι, έχουν ασχοληθεί και ασχολούνται επί πολλά χρόνια με την επιστημονική μελέτη των εξαιρετικά σημαντικών θεμάτων και αρχαιολογικών ευρημάτων της Θήρας. Το III Διεθνές Συνέδριο «Η Θήρα και ο κόσμος του Αιγαίου» ήταν μια μοναδική ευκαιρία να απογραφούν και να παρουσιασθούν οι μέχρι τώρα εργασίες, να θεθούν τα νέα θέματα προς μελέτη και να γίνει μια επιστημονικά καρποφόρα επαφή και συζήτηση μεταξύ των ερευνητών. Οι εργασίες του Συνεδρίου στεγάσθηκαν σε ένα νέο, λειτουργικά άψογο συνεδριακό κέντρο, που ήταν κάποτε νεοκλασικό αρχοντικό. Η πρωτοβουλία για την πραγματοποίηση αυτού του ξεχωριστού Συνεδρίου, η κατασκευή του κέντρου και η συνολική μέριμνα γι' αυτό ανήκει στη δημιουργική δραστηριότητα του ζεύγους Πέτρο και Νόας Νομικού, οι οποίοι και φιλοξένησαν τους συνέδρους στη Σαντορίνη.

Η άριστη διοργάνωση του Συνεδρίου οφείλεται σε μια διεθνή οργανωτική επιτροπή, στην οποία πρωτοστάτησε ο καθηγητής Χρ. Ντούμας, Διευθυντής των ανασκαφών στο Ακρωτήρι και εκδότης των πεπραγμένων του II Συνεδρίου, με τον ίδιο τίτλο, που έγινε το 1978 σε πλαίσιο, στα ανοικτά της Σαντορίνης, με την ίδια επιτυχία και με πρωτοβουλία και φιλοξενία πάλι του κ. Π. Νομικού. Στο III Συνέδριο, σημαντικά προβλήματα, που συνδέονται με τη Μινωική κρήνη του ηφαιστείου και την παγκόσμια επίδρασή της, με το χώρο του Ακρωτηρίου, την Τεχνολογία, την εγχώρια αξιοποίηση των πρώτων υλών, την Προέλευση, το Εμπόριο, τη Γεωλογία, το αρχαίο περιβάλλον, την Τέχνη, τη Θρησκεία και άλλα, επιλύθηκαν είτε συζητήθηκαν και επαναδιατυπώθηκαν με βάση τα νέα πορίσματα της έρευνας, ενώ πιστοποιείται ότι πρόβλεψε στα πρόθυρα επίλυσης σημαντικών προβλημάτων χρονολόγησης που σχετίζονται τόσο με το Ακρωτήρι όσο και με το υπόλοιπο Αιγαίο, της Ύστερης εποχής του Χαλκού. Σ' αυτό το συνέδριο-πρότυπο σύνδεσης Αρχαιολογίας και Ιατρικής Επιστήμης περισσότερες από 40 ήταν οι ελληνικές ανακοινώσεις, και ένα μεγάλο μέρος των εργασιών ήταν καθαρά αρχαιομετρικές. Σημαντική ήταν και η παρουσία πολλών ερευνητών-μελών της Ελληνικής Αρχαιομετρικής Εταιρείας με τις παρακάτω ανακοινώσεις, που παρουσίασαν μόνοι τους ή σε συνεργασία με άλλους συναδέλφους τους:

Aloupi, E., and Maniatis, Y., "Investigation of the Technology of Manufacture of Local LBA Theran Pottery: Body and Pigment Analysis".

Aloupi, E., Maniatis, Y., Paradelis, T., and Karali-Yannacopoulou, L., "Analysis of a Purple Material found at Akrotiri".

Bassiakos, Y., Kilikoglou, V., Vassiliaki-Grimani, M., and Grimanis, A. P., "Provenience Studies of Theran Lead".

Galloway, R.B., Liritzis, Y., Sampson, D., and Marketou, T., "Radio-isotope Analysis of Aegean Tephra: Contribution to the Dating of Santorini Volcano".

Hubberten, H. W., Bruns, M., Calamiotou, M., Apostolakis, C., Filippakis, S., and Grimanis, A. P., "Radiocarbon Dates from the Akrotiri Excavations".

Kilikoglou, V., Doumas, C., Papagiannopoulou, A., Maniatis, Y., and Grimanis, A.P., "A Study of Middle and Late Cycladic Pottery from Akrotiri".

Marthari, M., Marketou, T., and Jones, R., "Connection Between Theran and the South-East Aegean in Late Bronze One".

Michailidou, A., "The Lead Weights from Akrotiri: The Archaeological Record".

Έχει ήδη αρχίσει η διαδικασία εκδόσης των πρακτικών του Συνεδρίου από το Ίδρυμα Θήρας, στα οποία θα δημοσιευθούν, ύστερα από κρίση, οι ανακοινώσεις που παρουσιάστηκαν ο' αυτό. Πληροφορίες: Nomikos (London) Ltd, 105/9 Bishopsgate, London EC2M 3UQ, England.

Περιοδικά-Βιβλία

1. Archaeometry: Australian Studies 1989 (Ed. Dr. J. R. Prescott). Πρακτικά του 3ου Συνεδρίου Αρχαιομετρίας της Αυστραλίας, που έγινε στο University of Adelaide από 28 Αυγούστου έως 1 Σεπτεμβρίου 1988, τα οποία περιλαμβάνονται σε δύο τόμους.

1ος τόμος. Archaeometry: Australian Studies 1988, 166 σελίδες, και 2ος τόμος-σμπλήρωμα: Early Man in the Southern Hemisphere, 52 σελίδες. Περιέχονται δημοσιεύσεις στα εξής θέματα: Χρονολόγησης, Αναλύσεις, Προέλευση, Παλαιάνθρωπολογία κ.ά. Τιμή: 30 δολάρια Αυστραλίας και οι δύο τόμοι + ταχυδρομικά: Physics Publications, Dept. of Physics and Mathematical Physics, University of Adelaide, Adelaide 5001, Australia.

2. Old World Archaeometallurgy (Eds: A. Hauptman, E. Pernicka, G.A. Wagner). Στο περιοδικό Der Anschnitt. Ειδ. τεύχος, Νο 7. Έκδοση του Γερμανικού Μεταλλευτικού Μουσείου του Bochum. Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου που έγινε στη Χαϊδελβέργη το 1987 με τίτλο «Η αρχαιομεταλλουργία του Αρχαίου Κόσμου» και κυκλοφόρησαν τον Οκτώβριο 1989. Στις 320 σελίδες του βιβλίου περιέχονται 34 δημοσιεύσεις σχετικές με αρχαία μεταλλεία και αρχαία μεταλλουργεία σε περιοχές της Κεντρικής-Ν.Α. Ευρώπης, του Μεσογειακού χώρου και της Ν.Α. Ασίας. Οι εργασίες παρουσιάζονται στην αγγλική και γερμανική γλώσσα. Περιέχει αρκετές εργασίες ή αναφορές σχετικές με τον αρχαίο ελληνικό χώρο. Ελληνική σύμμετρη:

Photos, E., Koukouli-Chrysanthaki, C., Tylecote, R. F., and Gialoglou, G., "Precious Metals Extraction in Palaia Kavala, N.E. Greece. An Archaeometallurgical Attempt to Locate Skapte Hyle".

Πληροφορίες-παραγγελίες: Dr. A. Hauptman, Deutsches Bergbaumuseum, Am Bergbaumuseum 28, D-4630 Bochum, B.R. Deutschland.